

Zápis

z jednání odborné sekce pro insolvenční právo České advokátní komory konané 11.6.2014 v sídle ČAK

Přítomni:

JUDr. Michal Žižlavský, JUDr. Ing. Helena Horová, JUDr. Pavel Berger, Mgr. Karel Jandus, JUDr. Petr Michal, Ing. Romana Nováková, Mgr. Jan Vavřina, JUDr. Ivan Juřena, Mgr. Adam Sigmund, Mgr. Hana Himmatová, JUDr. Marcela Marešová, Ph.D.

Omluveni:

JUDr. Eva Mlčochová, Mgr. Jaroslav Brož, Mgr. Jiří Šebesta, JUDr. Daniel Ševčík, Ph.D., JUDr. Petr Mrázek, JUDr. Lenka Vidovičová, JUDr. Kateřina Martínková, Mgr. Aleš Vymazal

Hosté:

Ing. Aleš Trpák, Ing. Karolína Mrázková,

Jednání zahájeno v 10:00

Program:

1. Problematika poboček a ustanovování insolvenčních správců
2. Různé

1. Problematika poboček a ustanovování insolvenčních správců

Na jednání sekce byla podrobně projednávána stávající praxe ustanovování insolvenčních správců Krajským soudem v Ostravě. Členové sekce byli rovněž seznámeni s podáním Asociace insolvenčních správců ze dne 9.6.2014, které tvoří přílohu a nedílnou součást tohoto zápisu. Všichni přítomní členové sekce se jednomyslně shodli na tom, že jde o závažné porušování zákona, zejména §25 odst. 2 a 5 insolvenčního zákona, které poškozují advokáty jako právní zástupce účastníků insolvenčního řízení a porušuje právo účastníků insolvenčního řízení na spravedlivý soudní proces a vytváří prostor pro korupci. Odborná sekce doporučuje představenstvu České advokátní komory obrátit se v této věci na ministryni spravedlnosti s ohledem na pravomoci ministerstva spravedlnosti na úseku správy soudů.

Popsaná záležitost se jeví o to závažnější, že může být motivována nevhodně vybudovanými vztahy mezi insolvenčními soudci a insolvenčními správci v daném regionu, přičemž jde až o poslední z mnoha kroků jak vyloučit z ustanovování insolvenčními správci jiné nežli místní správce, což je praxe výlučně Krajského soudu v Ostravě. Na tomto soudě již dříve vznikl názor, že insolvenční správce může mít maximálně čtyři pobočky (který neplyne z textu zákona), u tohoto soudu docházelo ke zprošťování insolvenčních správců z výkonu funkce pouze z důvodu existence více než čtyř poboček (ač toto zákon jako důvod pro zproštění správce nezná), a zejména u správců, kteří nejsou z daného regionu bývá vyžadována například osobní účast ohlášeného společníka právnické osoby na úkonech z důvodů, které postrádají logiku (nikoli u zásadních úkonů, které si to vyžadují, ale u úkonů formální povahy), což může být motivováno snahou fakticky odradit insolvenční správce, kteří nejsou z daného regionu od výkonu funkce insolvenčního správce v tomto regionu.

Postup, který byl předmětem jednání odborné sekce je o to závažnější, že porušuje fair proces způsobem, proti kterému nejsou přípustné opravné prostředky.

2. Různé

Další záležitosti projednávány nebyly.

Termín příští odborné sekce České advokátní komory bude stanoven na 23.9.2014 od 11:00.

Za správnost:
Ing. Aleš Trpák
Tajemník ASIS

JUDr. Michal Žižlavský
předseda
odborné sekce ČAK pro insolvenční právo

Krajský soud v Ostravě

K rukám paní předsedkyně
JUDr. Ivy Hrdínové

V Praze dne 9. června 2014

**Upozornění na možné vytváření prostoru pro korupci, stížnost, žádost o vysvětlení
a žádost o poskytnutí informací**

Vážená paní předsedkyně,

dovoluji se na Vás obrátit jménem Asociace insolvenčních správců (ASIS), profesní organizace zastupující insolvenční správce.

Na ASIS se začínají obracet insolvenční správci s tím, že sledují se znepokojením praxi, která se prosazuje v rámci insolvenčních řízení probíhajících u Krajského soudu v Ostravě. Tato praxe spočívá v tom, že insolvenční správci jsou v insolvenčních řízeních konaných u Vašeho soudu ustanovováni do funkce v rozporu se zákonem, resp. mimo pořadí stanovené ust. § 25 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

S účinností k 1. 1. 2014 došlo v rámci rozsáhlé novely insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích provedené zákonem č. 294/2013 Sb. (dále jen „novela“) mj. k zásadní změně způsobu určování insolvenčních správců v návaznosti na novou úpravu zřizování provozoven insolvenčních správců. Podle ust. § 5a zákona o insolvenčních správcích je insolvenční správce oprávněn zřizovat provozovny, v nichž vykonává svou činnost. Podle ust. § 25 odst. 2 insolvenčního zákona určí předseda insolvenčního soudu insolvenčním správcem zásadně osobu, jejíž sídlo nebo provozovna jsou zapsány v seznamu insolvenčních správců vedeném pro obvod okresního soudu, jenž je obecným soudem dlužníka, je-li v době určení podán návrh na povolení oddlužení, nebo pro obvod krajského soudu, jenž je insolvenčním soudem dlužníka, nejde-li o reorganizaci nebo jinou výjimku podle § 25 insolvenčního zákona. Zápis provozovny do seznamu insolvenčních správců provádí Ministerstvo spravedlnosti (§ 19 odst. 2 zákona o insolvenčních správcích); ve vazbě na určování insolvenčního správce podle § 25 insolvenčního zákona má zápis provozovny do seznamu insolvenčních správců konstitutivní význam.

Důvodová zpráva uvádí k novému procesu určování insolvenčních správců, že *jednou z hlavních výhod rotačního systému je schopnost zajistit nezávislost výběru osoby insolvenčního správce. Novela vychází z toho, že předchozí „nominační“ systém mohl oproti tomu vést k opakovanému ustanovování jen tzv. osvědčených insolvenčních správců a další insolvenční správci zapsaní v seznamu moli být opomíjeni, bez zřetele k tomu, jak vysoké jsou jejich kvalifikační předpoklady (dané především úpravou obsaženou v zákoně č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích). Nežádoucím důsledkem toho mohla být snaha insolvenčních správců budovat si „nevhodné“ vztahy s insolvenčními soudci nebo s jinými osobami, které mohou mít vliv na určení jejich osoby insolvenčním správcem pro konkrétní insolvenční řízení.* Zákonodárce tedy novým systémem určování insolvenčních správců zcela záměrně zabránil insolvenčním soudům, aby aktivně vstupovaly do procesu výběru insolvenčních správců. Insolvenčnímu soudu je přikázáno akceptovat insolvenčního správce určeného předem stanoveným algoritmem, což takřka vylučuje jeho vlastní úvahu při ustanovení konkrétní osoby správce. Má-li být takto určený insolvenční správce z rozhodnutí insolvenčního soudu nahrazen jiným, musí se tak stát jen za striktních zákonem stanovených podmínek. Nedodržení tohoto pravidla relativizuje rotační systém pro ustanovování správců a zpochybňuje cíl nové regulace, jímž je posílení transparentnosti insolvenčních řízení. Současně vytváří prostor pro korupci.

Novou právní úpravu je nutné vnímat jako záměr zákonodárce čelit nežádoucímu jevu, konkrétně libovolnému nakládání s veřejnou mocí.

Z insolvenčního rejstříku lze zjistit, že **postup předpokládaný v ust. § 25 odst. 2 insolvenčního zákona je u Krajského soudu v Ostravě programově ignorován a z důvodu údajného „zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců“ jsou ustanovováni správci mimo zákonem stanovené pořadí.**

Zdůvodnění takového postupu se přitom jeví jako zjevně účelové. Z několika desítek takovýchto případů lze příkladmo uvést, že v insolvenčním řízení ke sp. zn.

1) KSOS 40 INS 7128 / 2014 byla z důvodu „zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců“ ustanovena mimo zákonné pořadí insolvenční správkyní Doc. Ing. Dagmar Bařinová Ph.D., IČ: 46600698, která v době vydání opatření ve smyslu ust. § 25 odst. 2 insolvenčního zákona byla ustanovena insolvenční správkyní celkově ve **240 řízeních**. Insolvenční správce LIQUIDATORS v.o.s., IČ: 24817465, který byl ze shora uvedeného důvodu opominut, byl přitom

ke stejnému dni ustanoven toliko ve **205 řízeních** (tj. 103 řízení na jednoho ohlášeného společníka).

2) KSOS 39 INS 8673 / 2014 byla z důvodu „zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců“ ustanovena mimo zákonné pořadí insolvenční správkyní Mgr. Ing. Petra Hamplová Ph.D., IČ: 74238001, která v době vydání opatření ve smyslu ust. § 25 odst. 2 insolvenčního zákona byla ustanovena insolvenční správkyní celkově ve **249 řízeních**. Insolvenční správce Indra-Šebesta v.o.s., IČ: 26919877, který byl ze shora uvedeného důvodu opominut, byl přitom ke stejnému dni ustanoven toliko ve **231 řízeních** (tj. 77 řízení na jednoho ohlášeného společníka). Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce GESTORE v.o.s., IČ: 28820959 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **245 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce JUDr. Ivan Janíček, IČ: 12298921 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **129 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce Ing. Tomáš Kučera, IČ: 75606089 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **163 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce Ing. Michal Zámečník, IČ: 46269291 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **128 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce JUDr. Lukáš Kučera, IČ: 71448179 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **147 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce JUDr. Tomáš Truschinger, IČ: 73628051 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **148 řízeních**.

3) KSOS 25 INS 11651 / 2014 byl z důvodu „zajištění rovnoměrného zatížení insolvenčních správců“ ustanoven mimo zákonné pořadí insolvenčním správcem JUDr. Pavel Korta, IČ: 66208378, který v době vydání opatření ve smyslu ust. § 25 odst. 2 insolvenčního zákona byl ustanoven insolvenčním správcem celkově ve **135 řízeních**. Insolvenční správce Mgr. Petr Fišer, IČ: 49477528, který byl ze shora uvedeného důvodu opominut, byl přitom ke stejnému dni ustanoven toliko ve **126 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce Mgr. Petra Jadrníčková, IČ: 73612189 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **74 řízeních**. Další ze stejného důvodu opominutý insolvenční správce Mgr. Marek Konečný, IČ: 68758570 byl k témuž datu ustanoven pouze ve **116 řízeních**.

Tyto skutečnosti si může ověřit v insolvenčním rejstříku každý. Takovýto způsob rozhodování soudu prvního stupně může vést v očích veřejnosti k přesvědčení, že skutečné – skryté – důvody pro ustanovování insolvenčních správců spočívají – slovy důvodové zprávy

k novele – právě ve vybudovaných „nevhodných“ vztazích s insolvenčními soudci nebo s jinými osobami, které mohou mít vliv na určení jejich osoby insolvenčním správcem pro konkrétní řízení. Toto podezření posilují i slova místopředsedy Krajského soudu v Ostravě, který již na počátku tohoto roku deklaroval nespokojenost s novým systémem ustanovování insolvenčních správců, kterou zcela otevřeně odůvodnil tím, že nový systém ohrožuje dosavadní „rovnovážný stav“.¹ Není přitom zřejmé, v čem jiném může tato „rovnováha“ spočívat než v možnosti Krajského soudu v Ostravě přímo ovlivňovat přidělování insolvenčních věcí konkrétním (vyhovujícím) insolvenčním správcům. Osoby, které se obracejí na ASIS poukazují dokonce na přímé osobní vazby některých soudců Krajského soudu v Ostravě a insolvenčních správců, jichž se ovšem zmíněný problematický postup Krajského soudu v Ostravě nedotýká, ba naopak jim (i materiálně) prospívá.

Popsaná praxe Krajského soudu v Ostravě zjevně odporuje formálně deklarovanému Internímu protikorupčnímu programu tohoto soudu. Již na straně č. 2 se korupce definuje jako *„zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus [...] a nepotismus, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.“*

Protikorupční opatření mají podle Interního protikorupčního programu spočívat mj. v důsledném dodržování právních norem a maximálním zprůhlednění všech činností, při nichž může ke korupčnímu jednání docházet. Lze konstatovat, že určování osob insolvenčních správců je v tomto ohledu jednou z nejexponovanějších činností, a přesto existuje důvodné podezření, že při ní nejen že není dodržován zákon, ale děje se tak navíc zcela netransparentně a nekontrolovatelně. Současná praxe Krajského soudu v Ostravě se jeví v příkrém rozporu s Interním protikorupčním programem, když (1) nevytváří a neposiluje protikorupční klima, (2) není transparentní a (3) neumožňuje naprosto žádné řízení korupčních rizik a monitoring kontrol. Ve všech těchto bodech postup Krajského soudu v Ostravě působí přesně opačně, tedy tak, že **aktivně vytváří prostor pro korupci.**

¹ Viz <http://www.epravo.cz/top/efocus/rozhovory-s-pravniky-roku-ii-cast-93492.html> .

Vážená paní předsedkyně,

shora popsané jednání se, objektivně nahlíženo, jeví jako svévole, která ve skutečnosti znamená naprosto libovolné ustanovování insolvenčních správců mimo rámec zákona a tím jeho přímé a soustavné (systematické) porušování. Vnímejte proto, prosím, toto podání jako upozornění a stížnost.

Vzhledem k tomu, že insolvenční soudci působící u Krajského soudu v Ostravě jsou při ustanovování osoby insolvenčního správce vázáni opatřením, které je činěno Vaším jménem (byť je zřejmě osobně nepřipravujete), dovoluji si Vás současně požádat o podrobné prověření a vysvětlení popsané praxe a o objasnění toho, zda se tato praxe slučuje nejen s ústavním pořádkem a zákony ČR, ale též se zásadami vyjádřenými v Interním protikorupčním programu Krajského soudu v Ostravě.

Konečně Vás a krajský soud žádám podle zákona o svobodném přístupu k informacím o identifikaci (sp.zn.) všech řízení od počátku roku do dnešního dne, ve kterých jste vydala opatření o určení osoby insolvenčního správce v rozporu s ust. § 25 odst. 2 insolvenčního zákona a současně o (nikoli paušální, ale individuální) odůvodnění každého jednotlivého případu určení insolvenčního správce mimo stanovené pořadí, jak to předpokládá ust. § 25 odst. 5 insolvenčního zákona.

Požadované informace očekáváme v zákonné lhůtě.

Tuto žádost zasílám na vědomí všem předsedům a pověřeným místopředsedům insolvenčních soudů v zájmu předání úplné a nezkreslené informace pro interní porady.

Žádost zasílám konečně na vědomí ministryni spravedlnosti, s ohledem na pravomoci ministerstva spravedlnosti na úseku správy soudů a insolvenčních řízení.

Děkuji a jsem s pozdravem,

Ing. Aleš Trpák

tajemník

Asociace insolvenčních správců

Široká 5, Praha 1, 110 00

Na vědomí:

prof. JUDr. Helena Válková, CSc., ministryně spravedlnosti

JUDr. Iva Brožová, předsedkyně Nejvyššího soudu ČR

JUDr. Roman Fiala, místopředseda Nejvyššího soudu ČR

JUDr. Zdeněk Krčmář, předseda senátu OOK Nejvyššího soudu ČR

JUDr. Jaroslav Bureš, předseda Vrchního soudu v Praze

JUDr. Milan Bořek, místopředseda Vrchního soudu v Praze

JUDr. Robert Gryga, předseda Vrchního soudu v Olomouci

JUDr. Ivana Waltrová, místopředsedkyně Vrchního soudu v Olomouci

JUDr. Libor Vávra, předseda Městského soudu v Praze

JUDr. Jaromír Jirsa, místopředseda Městského soudu v Praze

JUDr. Ivana Švehlová, předsedkyně Krajského soudu v Praze

Mgr. Petr Bláha, místopředseda Krajského soudu v Praze

JUDr. Milan Tripes, předseda Krajského soudu v Českých Budějovicích

JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., místopředseda Krajského soudu v Českých Budějovicích

Mgr. Miloslav Sedláček, předseda Krajského soudu v Plzni

JUDr. Jana Vyletová, místopředsedkyně Krajského soudu v Plzni

JUDr. Milan Kohoutek, předseda Krajského soudu v Ústí nad Labem

JUDr. Iveta Hendrychová, místopředsedkyně Krajského soudu v Ústí nad Labem

JUDr. Jan Čipera, předseda Krajského soudu v Hradci Králové

JUDr. Jolana Maršíková, místopředsedkyně Krajského soudu v Hradci Králové

JUDr. Jaromír Pořízek, předseda Krajského soudu v Brně

Mgr. Jan Kozák, místopředseda Krajského soudu v Brně

Mgr. Rostislav Krhut, místopředseda Krajského soudu v Ostravě